

Løse diegivende søer

- sådan skaber du de bedste forhold

Chefforsker
Vivi Aarestrup Moustsen, Ph.D., M.Sc.

4. juni 2025

*Affiliate associate professor of
Animal Husbandry, Pigs.
Department of Veterinary and Animal Science*

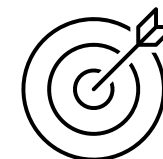
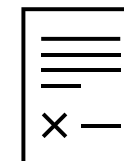
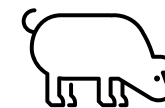
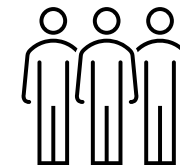
FACULTY OF HEALTH AND MEDICAL SCIENCES
UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

Formål med løse diegivende søer

- Dyrevelfærd
 - Løse diegivende søer - fordi vi har et ansvar
 - Grise vil aldrig gøde, hvile og æde i samme position – men i fareboksen
 - For hver 10 årssøer er det hvert år 2 år, hvor søerne ikke kan vende sig; og for 1.200 årssøer det 250 år om året....
- Dansk lovgivning
 - Forventet 1.1.2025 – nu sandsynligvis 1.7.2025
 - Udkast: 6,5m², mulighed for boks 1+4 dage; fast gulv 3m², vende sig uhindret, redebygningsmateriale i ugen op til faring, overgangsperiode 18-20 år
- EU-lovgivning
 - EFSA's anbefalinger: 7,8m², på sigt ingen boks
- Produktionsmål
 - Konkurrencekraft, store kuld, stigende overlevelse, stigende kuldtilvækst
 - Fravænne 2,5 gris/m²/kuld; 20 kg gris/m²/kuld

Design 1 - Pladsbehov og bevægelsesfrihed

So

- Boks
 - Rejse og lægge sig
 - Mindst solængde + 50 cm
 - Uhindret – dvs ikke klemmt af boksen
 - Strække benene – uanset side
- Løs
 - Vende sig uhindret – mindst 160 cm (halv ellipse)
 - Rejse og lægge sig – mindst solængde + 50 cm

Pattegrise

- Kuldstørrelse
- Adgang til yver – også når soen er i boks og uanset hvilken side, at soen ligger på

Anbefaling

- Mindst
- Mindst
- Boks i
- Plads
- Fast g
- Yderlig
- redeby

- Fælles
- Besæt
- bør ikke være underlagt ix m krav

erialer

e søer,

Design 2 - Materialevalg og inventar

- redebygning, gulvtype, varmeplader

- Mindre sektioner
- Holdbart
- Højde på inventar – max 90cm
- Åbent inventar – foroven og i gødeområde
- Redebygning
 - Linespil – kan også reducere også metan
- Varme til pattegrise
 - Gulvvarme og varme
- Gulvtype
 - Kvadratisk sti - fulddrænet
 - Rektangulær sti – mulighed for delvist fast
- Gyllesystem og -kumme – afhængigt af sti

Design 3 - Adgang til foder og vand

- Somælk er 80 % vand.....uhindret adgang til vand
- Også når alle andre drikker – eller der vaskes

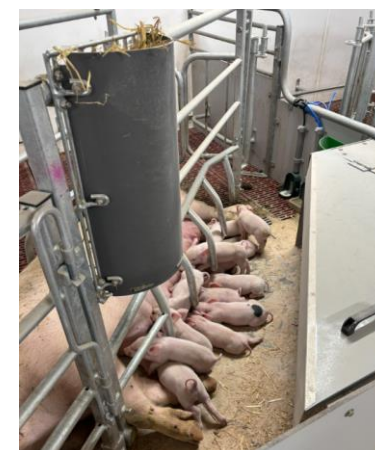

- Fodring i 'gulv-højde'
- Hyppige fodringer – erfaring fra nogle forsøg og fra praksis

Erfaringer og forskning 1 - Hvad viser studier om søernes og pattegrisenes adfærd?

Søer:

- Redebygning: 24-2 timer før faring
- Faring: Ligger meget stille
- De første dage efter faring: Ligger stille 110+ minutter ud af 120 min observeret
- Mælkenedlægning: 8-10 sekunder for hver 43-45 minutter
- Gryntesekvens: Soen kalder på grisene
- Klemninger: 50% af søerne er 'klemmere'; flere klemninger, når det er varmt – pattegrisene 'fylder' mere

Pattegrise

- Kan bruge sutter en-to timer efter fødsel
- Mælkekop kan gå op til 5-7 dage afhængigt af fabrikat
- Ligger i et lag

Erfaringer og forskning 2 - Hvilke indretninger fungerer bedst i praksis?

- Det, som I bruger mest, ved gangen
 - Soens foder – hver dag
 - Pattegrise i hule – ‘hver’ dag
 - *Faringsopsyn – en gang – og ofte udenfor arbejdstid*
- Kvadratiske
 - Fulddrænet
- Rektangulære
 - Kan have andel fast gulv (reduceret kumme og gylleoverflade)

Erfaringer og forskning 3 - Hvad kan vi forvente mht. niveau for pattegrisedødelighed?

- For de fleste – højere
 - Hvis du gør det, som du plejer, får du det, som du plejer.....
 - Løs so – det vil sige, at so og grise 'deler' pladsen – øget risiko for klemning
 - Mere fokus på
 - Sunde søer
 - Mætte grise
 - Nærmiljø
- Indkøring
- ERFA-gruppe

På vej

Løse diegivende søer

Sådan skaber du de bedste forhold

Løse diegivende søer

Fordi vi skal skabe de bedste forhold for søer, pattegrise og grisepassere

•

